

La tribuna

La cultura i el Museu Nacional

De la manca de raons per ser al Patronat del MNAC i l'aposta pel patrimoni cultural d'Andorra

JAUME

Bartumeu

SUSANNA

Vela

El 18 de juliol aquesta tribuna recollia un article d'opinió del Sr Antoni Pol, *Andorra i el MNAC*, que, sense ànims de polemitzar i tot respectant la seva opinió, necessita un seguit d'aclariments.

Ningú nega ni discuteix que la col·lecció que alberga i conserva el Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) és una de les millors col·leccions de pintura d'art romànic del món. Una col·lecció que prové de diferents territoris, entre els quals Andorra. Aquest museu té així les pintures murals de Sant Miquel d'Engolasters, Sant Romà de les Bons i Sant Esteve d'Andorra la Vella i el frontal de fusta de Sant Romà de Vila.

Sembla que ara es vol polemitzar sobre la decisió del Govern del qual formàvem part de deixar de participar en el patronat del MNAC. Convé doncs recordar que formen part del Patronat del MNAC, a més dels representants de les administracions consorciades (Ministeri de Cultura d'Espanya, Govern de la Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Barcelona) i de la direcció del Museu, representants de persones i entitats privades que contribueixen a la consecució dels objectius del MNAC. El 2008, el ministre andorrà titular de la Cultura va passar, sense cap acord de Govern, a formar part d'aquest Patronat tot ocupant una vocalia reservada a especialistes. Ho va fer amb la pretensió de representar els interessos d'un Estat (?).

PROBABLEMENT la raó per haver sol·licitat i obtingut passar a formar part del Patronat del MNAC responia també, en el moment d'aquella incorporació, a una

FIRMA

Mantenir la presència formal del Govern en aquest Patronat podia comportar un problema en relació amb el compliment del mandat legal

voluntat d'apropament cultural i de trobar línies de cooperació comunes entre ambdues administracions. El Govern socialdemòcrata va considerar que aquest compromís es podia garantir, i de fet ja es garanteix, mitjançant l'establiment d'acords i convenis en matèria cultural amb la Generalitat de Catalunya i amb el Museu Nacional d'Art de Catalunya. A més a més, es tractava de situar el Govern en un marc de relacions que no li comportés un seguit d'obligacions que no permetin prendre decisions autònomes i amb llibertat.

Més clar encara: vam creure que mantenir la presència formal del

Govern d'Andorra en aquest Patronat podia comportar un problema en relació amb el compliment del mandat legal de vetllar per la recuperació dels béns integrants del patrimoni cultural andorrà que es troben a l'exterior (art. 19 de la Llei 9/2003 del Patrimoni Cultural d'Andorra). Amb això no volem pas dir que la nostra voluntat era la d'iniciar immediatament una política de reclamació d'aquells béns que formen part del nostre patrimoni cultural i que componen la col·lecció del MNAC. Però, s'entén, que no podíem, ni podem, renunciar-hi.

És per aquests motius que vam

considerar i continuem considerant que la participació del Govern d'Andorra en aquest organisme no tenia cap sentit ni era necessària. També s'han expressat en el mateix sentit persones de reconegut prestigi en matèria de patrimoni cultural.

El que si que tenia i té sentit és treballar en la conservació, preservació i difusió del nostre patrimoni cultural a Andorra. Un treball esforçat que fa inacceptable l'afirmació que diu que aquí «avui no tenim res ... i el que tenim ho tenim tancat». A Andorra tenim les esglésies que conserven pintures i aquelles que albergaven les pintures ara conservades en museus i/o en mans de particulars; tenim 13 equipaments culturals, entre centres d'interpretació, museus i monuments, públics i privats, i també una col·lecció de béns mobles, amb un alt valor artístic i patrimonial, conservada a les dependències de Patrimoni Cultural. El que no tenim és l'espai on poder mostrar-les de forma permanent ja que la sala d'exposicions del Govern d'Andorra no té ni l'objectiu ni la vocació de ser una sala permanent i, per tant, no està preparada per acollir cap exposició de forma permanent, ni tallers, ni laboratoris, ni magatzems, etc., com compta qualsevol equipament museístic.

TANMATEIX, en una època on la memòria és a curt termini, convé recordar que el Ministeri d'Educació i Cultura va preveure una dotació, el 2010 i el 2011, per fer front a les despeses derivades de l'adequació de la planta baixa de l'antiga caserna de Bombers per a la ubicació definitiva de les pintures murals romàniques de Santa Coloma. Estem parlant d'un total de 571.557,80 euros. Recordem també que l'aliança pel bloqueig (Coalició Reformista i ApC) no va aprovar els projectes de pressupost –tampoc va voler aprovar posteriorment un crèdit extraordinari– i que per tant les pintures resten, de moment, ubicades en un contenidor a la sala d'exposicions del Govern ja que, per raons de se-

guretat i de conservació, és l'únic espai a Andorra que permet acollir els diversos mòduls d'aquestes pintures murals. Allí estan, insistim, per la voluntat política dels que es van negar tossudament a votar les dotacions pressupostàries necessàries.

PEL QUE FA fa al projecte del Museu Nacional, confiem que el nou responsable de Cultura repregui i desenvolupi el treball de debat i de reflexió que vam promoure mitjançant la Taula del Museu Nacional. Un treball dut a terme del 16 d'abril al 6 de juliol de 2010 i presentat en roda de premsa el 22 de juliol de 2010. Volem recordar que en van formar part experts en arquitectura i paisatge, educació, museologia, patrimoni cultural, turisme i sociologia, representants de l'Administració local i de les organitzacions ICOM i ICOMOS.

Es va arribar a la conclusió que el Museu Nacional és una aposta important per a Andorra com a espai de representació nacional que possibilita el coneixement i la difusió de la història i la cultura d'Andorra i de creació i coneixement; com a mecanisme per vertebrar els museus existents i d'integració amb el territori, plasmant la relació entre l'home i l'entorn.

ELS MUSEUS no són, però, magatzems d'obres culturals, sinó que han de ser centres actius d'estudi, conservació i difusió que ens han d'ajudar a interpretar el passat per construir el futur. Han de permetre desenvolupar espais de convivència, d'intercanvi i de creació on dibuixar noves maneres de conèixer-nos, de relacionar-nos i en definitiva de fer cultura. I més enllà d'aquests valors, els museus formen part d'un dels atractius que fan que un lloc rebi cada any milions de visitants però no han de ser, Sr Pol, de cap de les maneres, una alternativa «als mals moments climatològics». ■
Jaume Bartumeu Cassany, excap de Govern, i Susanna Vela Palomares, exministra d'Educació i Cultura